

НАРЕДБА № 9 ОТ 26 ФЕВРУАРИ 2021 Г. ЗА ИНТЕГРИРАНО ПРОИЗВОДСТВО НА РАСТЕНИЯ И РАСТИТЕЛНИ ПРОДУКТИ И КОНТРОЛА ВЪРХУ ИНТЕГРИРАНОТО ПРОИЗВОДСТВО

В сила от 12.03.2021 г.

Издадена от министъра на земеделието, храните и горите

Обн. ДВ. бр.21 от 12 Март 2021г.

Раздел I. Общи положения

Чл. 1. С тази наредба се уреждат редът и начинът за:

1. интегрирано производство на растения и растителни продукти чрез прилагане на специфичните принципи за интегрирано управление на вредителите;
2. осъществяване на контрол върху интегрираното производство на растения и растителни продукти;
3. предоставяне на консултантски услуги за интегрирано управление на вредителите и контрола върху тях;
4. регистрация на земеделски стопани, които извършват интегрирано производство на растения и растителни продукти.

Чл. 2. (1) Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ) осъществява:

1. контрола върху извършването на интегрирано производство на растения и растителни продукти и контрола на лицата, предоставящи консултантски услуги за интегрирано управление на вредителите;
2. регистрацията на земеделски стопани, които извършват интегрирано производство на растения и растителни продукти.

(2) Контролът по ал. 1, т. 1 се извършва от инспекторите по растителна защита на областните дирекции по безопасност на храните (ОДБХ).

Чл. 3. За осъществяване на дейностите по тази наредба, изпълнителният директор на БАБХ дава задължителни указания и утвърждава със заповед образци на заявления, уведомления, протоколи, декларации, дневници и други, които се публикуват на интернет страницата на БАБХ.

Раздел II.

Интегрирано производство на растения и растителни продукти чрез прилагане на специфичните принципи за интегрирано управление на вредителите

Чл. 4. (1) Интегрирано производство на растения и растителни продукти се извършва на икономически важни земеделски култури (зърнено-житни, зърнено-бобови, зеленчукови - при полско и оранжерийно производство, овощни, ягодоплодни, технически и етеричномаслени) и на други земеделски култури при идентифицирана необходимост, за които има разработени ръководства за интегрирано управление на вредителите.

(2) За опазване на културите по ал. 1 земеделските стопани задължително прилагат както общите, така и специфичните принципи за интегрирано управление на вредителите.

Чл. 5. (1) Министърът на земеделието, храните и горите възлага на Селскостопанската академия да разработи съвместно с учени от други научни институции в Република България и представители на браншови организации ръководства за интегрирано управление на вредителите по чл. 4, ал. 1.

(2) Ръководствата по ал. 1 съдържат информация за:

1. агробиологични изисквания и агроекологични условия на културата или група култури;

2. превантивни мерки за ограничаване разпространението на вредителите при съответната култура - агротехнически (сеитбооборот, използване на подходяща земеделска техника, балансирано торене и поливане, добавяне в почвата на биологично активни вещества и активатори и др.); санитарно-хигиенни; ключови биоагенти, полезна ентомофауна и акарофауна; използване на устойчиви/толерантни сортове растения и на стандартни/сертифицирани семена и посадъчен материал и др.;

3. мониторинг и наблюдение на икономически важните вредители - системи за наблюдение, прогноза и сигнализация, прагове на икономическа вредност (ПВ);

4. контрол на вредителите - използване на биологични (биоагенти), физически, биотехнически и други нехимични методи и средства.

(3) Ръководствата по ал. 1 се одобряват със заповед на министъра на земеделието, храните и горите или на оправомощено от него лице.

(4) Ръководствата по ал. 1 включват най-малко следните изисквания относно приложението на средства за растителна защита:

1. приоритетно използване на биоагенти, основни вещества, продукти за растителна защита (ПРЗ) на база микроорганизми и продукти за растителна защита с нисък риск;

2. ограничаване използването на ПРЗ от професионална категория на употреба, като при доказана необходимост от прилагане на такива с предимство да се използват продукти за растителна защита от непрофесионална категория на употреба;

3. документиране на наблюденията за конкретните вредители и стратегии за борба с резистентността, приложените средства за контрол и оценка на ефективността.

Чл. 6. Ръководствата за интегрирано управление на вредителите се изменят и допълват по реда на чл. 5.

Чл. 7. (1) Интегрираното производство на растения и растителни продукти се

извършва от земеделски стопани, които отговарят на изискванията по чл. 11 от Закона за защита на растенията.

(2) Интегрираното производство на растения и растителни продукти се извършва за период съгласно чл. 11, ал. 2 от Закона за защита на растенията.

(3) Земеделските стопани, които произвеждат растения и растителни продукти чрез интегрирано производство, нямат право за периода по ал. 2 на площите, върху които извършват интегрирано производство, да извършват друг вид земеделско производство съгласно чл. 11, ал. 5 от Закона за защита на растенията.

Чл. 8. (1) Планът за интегрирано производство на растения и растителни продукти в стопанството съдържа:

1. скица на площите, върху които ще се извършва производството;
2. сеитбоображение на културите по полета, номер на полето и вид на културата;
3. схема за наторяване съгласно приложението, изготвена въз основа на резултати от агрохимически анализ на почвата, извършен в акредитирана лаборатория;
4. календарен план по месеци за наблюдение на икономически важните вредители по културите.

(2) Планът по ал. 1 се изготвя за период от 5 години.

Чл. 9. (1) Земеделските стопани, които извършват интегрирано производство на растения и растителни продукти, независимо от видовете земеделски култури, които произвеждат, са длъжни да:

1. засаждат или засяват културите при оптимална гъстота съгласно технологията на отглеждане и да използват подходящи устойчиви или толерантни сортове растения и стандартни или сертифицирани семена и посадъчен материал;
2. отглеждат културите в почви с подходящи агрохимически показатели;
3. извършват своевременно всички необходими агротехнически мероприятия;
4. прибират реколтата в техническа зрялост;
5. спазват необходимите санитарно-хигиенни изисквания;
6. подбират торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества и хранителни субстрати, според етапа на развитие на растението и наличността на хранителни вещества в почвата, съгласно схемата за наторяване от плана за интегрирано производство;
7. осигуряват оптимална почвена реакция за културите и ако е необходимо, варуване или гипсуване на почвата в съответствие с резултатите от агрохимическите изследвания;
8. поддържат селскостопанските машини, специализираната техника и оборудването за прилагане на продукти за растителна защита чисти и в изправно състояние;
9. предприемат мерки за опазване на полезните организми и да съхраняват тяхната естествена жизнена среда;
10. извършват системни наблюдения за наличието на вредители;
11. по време на вегетация на растенията най-малко веднъж седмично да обследват съответното поле за проследяване на динамиката на развитие и разпространение на

вредителя;

12. водят дневник за проведените растителнозащитни мероприятия и торене по образец, утвърден съгласно чл. 3;

13. прилагат най-подходящите растителнозащитни мероприятия, като предпочитат използването на агротехнически, механични или биологични средства и ограничават използването на химични средства до минимума, необходим за поддържане на популацията от вредители под прага на икономическа вредност;

14. използват информацията, съдържаща се в издаваните от ОДБХ периодични бюлетени и/или други материали, за оповестяване на появата, разпространението и развитието на икономически важните вредители по земеделските култури и средствата за борба с тях;

15. изграждат и поддържат екологична инфраструктура във и около стопанството за подпомагане на биологичния контрол срещу вредителите, като:

а) около полетата с площ, по-голяма от 10 хектара, се оставя ивица с широчина 5 метра (път около полето, канал или наклон на канал, гранична площ или площ за маневриране на машините), в която не може да се използват минерални торове и продукти за растителна защита;

б) в защитната площ могат да се поставят къщички за птици или пръчки за кацане на птици (най-малко 10 броя на хектар);

16. съхраняват документите, свързани с покупката на посадъчния материал, семената, продуктите за растителна защита, торовете и материалите за варуване и гипсуване, и фитосанитарните паспорти на растенията и растителните продукти в срок от 5 години;

17. съхраняват опаковките на семената до прибирането на реколтата;

18. съхраняват резултатите от агрохимическото изследване най-малко до получаване на данните от следващото изследване;

19. извършват дезинфекция, дезинсекция и/или дератизация на складовете, в които съхраняват растенията и растителните продукти, произведени чрез интегрирано производство.

(2) Земеделските стопани водят отчетност по образци, утвърдени съгласно чл. 3, която позволява да се проследят:

1. продавачът, произходът, видът и количеството на закупените продукти за растителна защита, биоагенти, торове и други материали, използвани при интегрираното производство;

2. купувачът, видът, количеството и направлението на продадените растения и растителни продукти.

(3) При директни продажби на краен потребител се отчита общото количество растения и растителни продукти, продадено за деня.

Раздел III.

Консултантски услуги за интегрирано управление на вредителите

Чл. 10. (1) Консултантски услуги за интегрирано управление на вредителите се

предоставят от лица, които имат необходимата професионална квалификация в областта на аграрните науки с професионално направление "Растителна защита" или "Растениевъдство" и са вписани в регистъра по чл. 6, ал. 1, т. 9, буква "в" и чл. 118 от Закона за защита на растенията.

(2) В 7-дневен срок от сключване на договор със земеделски стопанин консултантите имат задължение да представят в ОДБХ заверено копие от договора в частта му относно местонахождението на земеделските площи в агроекологичните райони, вида на културите и срока на договора.

(3) При промяна във вписаните в регистъра по чл. 6, ал. 1 от Закона за защита на растенията обстоятелства, при които се извършват консултантските услуги, консултантите подават в съответната ОДБХ уведомление по образец, утвърден съгласно чл. 3, в 7-дневен срок от настъпването ѝ.

Чл. 11. (1) Консултантите трябва да разполагат най-малко със:

1. оборудване за диагностика на вредители - лупа, бинокъл, микроскоп, петриевы блюда, епруветки, ентомологичен сак, метровка;
2. достъп до агрометеорологична информация за съответния агроекологичен район, която включва данни за температура на въздуха - средноденоношна, максимална и минимална, количество валежи, относителна влажност на въздуха, вятър.

(2) Обстоятелствата по ал. 1 се удостоверяват с декларации по образец, утвърден съгласно чл. 3.

Чл. 12. (1) Консултациите за интегрирано управление на вредителите се състоят в извършване на наблюдение, диагностика, прогноза и сигнализация на икономически важните вредители по земеделските култури, както и методите и средствата за контрол върху тях.

(2) Консултациите се предоставят в писмен вид в два екземпляра, един от които за земеделския стопанин, и съдържат:

1. констатация за появата, разпространението, плътността, развитието и степента на нападение по видовете вредители за всяка земеделска култура в стопанството;
2. предложение за провеждане или непровеждане на растителнозащитни мероприятия за отделните площи в стопанството;
3. определяне на метода за контрол на вредителите за всяка земеделска култура в стопанството с ясна обосновка;
4. определяне на срокове за контрол на вредителите;
5. посочване на подходящи биологични агенти или продукти за растителна защита по земеделски култури и определяне на необходимата доза.

(3) Консултантите по интегрирано управление са длъжни да:

1. предоставят заверени копия от консултациите по ал. 2 при поискване от ОДБХ, на чиято територия консултират земеделски стопани;
2. вземат проби за лабораторен анализ при съмнение за вида на вредителя;
3. съхраняват за срок от пет години документацията, свързана с консултациите.

Чл. 13. За всеки консултант по интегрирано управление на вредителите в ОДБХ се води досие, което съдържа:

1. уведомлението и документите за първоначално вписване;
2. заповедта за вписване в регистъра по чл. 6, ал. 1, т. 9, буква "в" от Закона за защита на растенията;
3. копия от договорите със земеделски стопани;
4. уведомление за промяна във вписани обстоятелства;
5. заповедта за вписване на промяна в регистъра по чл. 6, ал. 1, т. 9, буква "в" от Закона за защита на растенията;
6. протоколи от извършени проверки, актове за установени административни нарушения и наказателни постановления.

Чл. 14. (1) Областните дирекции по безопасност на храните осъществяват контрол върху дейността на консултантите за интегрирано управление на вредителите по отношение спазване на изискванията за предоставяне на услугите.

(2) Контролът по ал. 1 се извършва по документи и на място чрез планови проверки, внезапни проверки и проверки при данни за нарушение.

Чл. 15. Когато се установи несъответствие с изискванията за предоставяне на консултантски услуги, инспекторите по растителна защита:

1. дават предписания за отстраняване на констатирани несъответствия, в които определят срокове за тяхното изпълнение;
2. изготвят доклад до директора на ОДБХ с констатации, предприети мерки и предложения.

Раздел IV.

Регистрация на земеделски стопани, които извършват интегрирано производство на растения и растителни продукти

Чл. 16. (1) Земеделски стопани, които извършват интегрирано производство на растения и растителни продукти, могат да се впишат в регистъра по чл. 6, ал. 1, т. 10 от Закона за защита на растенията след подаване на заявление до съответната ОДБХ по образец, утвърден съгласно чл. 3.

(2) Електронният регистър по чл. 6, ал. 1, т. 10 от Закона за защита на растенията е публичен и съдържа най-малко следната информация:

1. номер и дата на заповедта за вписване в регистъра;
2. данни за земеделския стопанин, извършващ интегрирано производство;
3. местонахождение на площите, върху които ще се извършва интегрираното производство;
4. вид на растенията и растителните продукти;
5. вписана промяна в заявени обстоятелства;
6. дата на заличаване на регистрацията.

Чл. 17. За всеки земеделски стопанин, регистриран в регистъра по чл. 6, ал. 1, т. 10 от Закона за защита на растенията, в съответната ОДБХ се води досие, което съдържа документите от извършени проверки при последващия контрол върху интегрираното производство.

Раздел V.

Контрол

Чл. 18. (1) Контролът по чл. 2, ал. 1, т. 1 включва проверки на документи и физически проверки в местата на производство чрез планови, внезапни проверки и проверки при данни за нарушение.

(2) Проверките по ал. 1 са за съответствие на производството с изискванията за извършване на интегрирано производство.

(3) Плановите проверки се извършват най-малко веднъж годишно.

(4) При проверките се вземат и изследват контролни проби от растения и растителни продукти по реда на наредбата по чл. 120, ал. 1 от Закона за защита на растенията.

(5) Проверките по ал. 1 се извършват в присъствието на земеделския стопанин или упълномощен негов представител, като за всяка проверка инспекторите по растителна защита съставят констативен протокол по образец, утвърден съгласно чл. 3.

Чл. 19. (1) Когато при контрола по чл. 2, ал. 1, т. 1 се установи несъответствие с изискванията за извършване на интегрирано производство, инспекторите по растителна защита:

1. дават предписания за прилагане на подходящи мерки и мероприятия и определят срок за изпълнението им;

2. изготвят доклад до директора на ОДБХ с констатации, предприети мерки и предложения.

(2) При упражняване на контрола по чл. 2, ал. 1, т. 1 инспекторите по растителна защита издават актове за констатирани нарушения съгласно чл. 145 и 171 от Закона за защита на растенията.

Допълнителни разпоредби

§ 1. По смисъла на тази наредба:

1. "Екологична инфраструктура" е природна система, състояща се от живи организми и неживи компоненти, които са взаимно свързани помежду си.

2. "Ключови биоагенти" са най-ефективните хищници, паразитоиди и ентомопатогенни нематоди спрямо даден вредител.

3. "Обследване" е наблюдение за определяне степента на заплевеляване, плътността на неприятелите и степента на нападение от болести по земеделските култури.

4. "Основни вещества" са вещества по смисъла на чл. 23 от Регламент (ЕО) №

1107/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. относно пускането на пазара на продукти за растителна защита и за отмяна на директиви 79/117/ЕИО и 91/414/ЕИО на Съвета (ОВ, L 309/1 от 24 ноември 2009 г.) (Регламент (ЕО) № 1107/2009).

5. "Продукти за растителна защита с нисък риск" са продукти по смисъла на чл. 47 от Регламент (ЕО) № 1107/2009.

6. "Системни наблюдения" са наблюдения, които се извършват на редовни времеви интервали, съобразени с фенологичното развитие на растенията и биологията на вредителите и позволяващи установяване на тяхната поява и динамика на развитие, както и настъпването на критичните фенофази на растенията.

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 2. Наредбата се издава на основание чл. 9, ал. 4 и чл. 11 от Закона за защита на растенията.

§ 3. Тази наредба отменя Наредба № 15 от 2007 г. за условията и реда за интегрирано производство на растения и растителни продукти и тяхното означаване (ДВ, бр. 66 от 2007 г.).

§ 4. Утвърдените въз основа на Наредба № 15 от 2007 г. за условията и реда за интегрирано производство на растения и растителни продукти и тяхното означаване ръководства за интегрирано управление на вредителите по култури се прилагат, доколкото не противоречат на тази наредба и до изричната им отмяна.

§ 5. Изпълнението на наредбата се възлага на изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните.

§ 6. Изпълнителният директор на Българската агенция по безопасност на храните утвърждава със заповед образците на документи по чл. 3 в едномесечен срок от влизане в сила на наредбата.

§ 7. Наредбата е нотифицирана по реда на Директива (ЕС) 2015/1535 на Европейския парламент и на Съвета от 9 септември 2015 г., установяваща процедура за предоставянето на информация в сферата на техническите регламенти и правила относно услугите на информационното общество (ОВ, L 241, 17.9.2015 г.).

§ 8. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в "Държавен вестник".

Приложение към чл. 8, ал. 1, т. 3

Схема за наторяване

1. Наименование и местоположение на земеделското стопанство.
2. Номер на полето, площ в хектари (ha) (m^2 за покрити площи).
3. Отглеждано растение, неговия сорт, вид на използването и планирана реколта.
4. Култура, отглеждана в предходната година (преди засаждане) (с изключение на покритите площи).
5. Норма на прилагане (кг) за азот (N), фосфор (P_2O_5) и калий (K_2O) на 1 хектар (g/m^2 за покрити площи).
6. Органичен тор (тип, t/ha).
7. Минерален тор (тип, основни компоненти, kg/ha).
8. Други фактори на хранителния баланс за културата.